

Οι ακτές της Ελλάδας

Στο κεφάλαιο αυτό θα μάθετε:

- να περιγράψετε τον οριζόντιο διαμελισμό της Ελλάδας
- να βρίσκετε στον χάρτη τα ακρωτήρια, τις χερσονήσους, τους κόλπους, τους πορθμούς και τους ισθμούς της Ελλάδας

Εικόνα 8.1: Κεφαλονιά, Άσσος

Εικόνα 8.2: Σάμος, Βαθύ

Εικόνα 8.3: Γερολιμένας, παραθαλάσσιος οικισμός της Λακωνίας

«να ταξιδεύουν στον αγέρα τα νησάκια,
οι κάβοι, τ' ακρογιάλια σαν μεταξένιοι
αχνοί και με τους γλάρους συνοδιά
κάποτ' ένα καράβι ν' ανοίγουν να το
πάρουν οι ουρανοί...»

Κ. Βάρναλης

Αν ένας ταξιδιώτης έκανε με πλοίο τον περίπλου της Ελλάδας ξεκινώντας από την Αλεξανδρούπολη και φθάνοντας στην Κέρκυρα, θα φωτογράφιζε μια τεράστια ποικιλία μαγευτικών **ακτογραφικών στοιχείων: χερσονήσους, κόλπους, όρμους, ακρωτήρια, πορθμούς, ισθμούς...**

Είστε εσείς αυτοί οι ταξιδιώτες. Για ποια ακτογραφικά στοιχεία θα μας μιλήσετε; Για να βοηθηθείτε, κοιτάξτε τον γεωμορφολογικό χάρτη της Ελλάδας.

Βρες στον χάρτη της Ελλάδας σε ποια πελάγη βρίσκονται τα παρακάτω ακτογραφικά στοιχεία.

Χερσονήσοι: Σιθωνίας, Κασσάνδρας, Αγίου Όρους ή Άθω, Μαγνησίας, Αττικής, Αργολίδας, Ταυγέτου

Κόλποι: Θερμαϊκός, Λακωνικός, Αμβρακικός, Σαρωνικός, Πατραϊκός, Κορινθιακός, Καβάλας, Στρυμονικός, Αλμυρού

Ακρωτήρια: Μαλέας, Άκτιο, Ταίναρο, Καφηρέας, Σούνιο, Δρέπανο, Ακρίτας

Πορθμοί: Ευρίπου, Πρέβεζας, Ρίου

Ισθμός: Κορίνθου

Εικόνα 8.4: Η διώρυγα της Κορίνθου

Από την αρχαιότητα ο τύραννος της Κορίνθου Περίανδρος είχε σκεφτεί να «κόψει» το κομμάτι γης (τον **ισθμό**) που εμπόδιζε την πλεύση των πλοίων από τον Κορινθιακό στον Σαρωνικό Κόλπο.

Στους νεότερους χρόνους ο Ιωάννης Καποδίστριας σκέφτηκε να πραγματοποιήσει τη διώρυξη (να κατασκευάσει **διώρυγα**), αλλά το οικονομικό κόστος ήταν απαγορευτικό για ένα τέτοιο εγχείρημα.

Πολύ αργότερα, η ελληνική κυβέρνηση προχώρησε στην υλοποίηση του έργου, το οποίο ξεκίνησε τον Μάρτιο του 1882. Το έργο ανέλαβε ο Ούγγρος στρατηγός Τυρ. Τα εγκαίνια της Διώρυγας της Κορίνθου έγιναν στις 25 Ιουλίου 1893.

Η ακτογραμμή της χώρας μας παρουσιάζει μια μεγάλη εναλλαγή από κρημνών ακτών, αμμουδερών παραλιών, μικρών και μεγάλων χερσονήσων, μαγευτικών όρμων, κόλπων, καθώς και μικρών και μεγάλων νησιών. Άλλωστε ολόκληρη η Ελλάδα είναι ένα ακτογραφικό στοιχείο, είναι το «ακρωτήριο» της Βαλκανικής χερσονήσου (της χερσονήσου του Αίμου).

Το σύνολο των ακτογραφικών στοιχείων της χώρας μας αποτελεί τον οριζόντιο διαμελισμό της και επειδή παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία μορφών, η χώρα μας έχει πολύ μεγάλο μήκος ακτών.

Ας κάνουμε τον περίπλου της Πελοποννήσου με τη βοήθεια του χάρτη της Ελλάδας και ας σημειώσουμε τους κόλπους στους οποίους θα δέσουμε το σκάφος μας. Επίσης, ας βρούμε και τα ακρωτήρια που πρέπει να προσέξουμε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού μας.

Γεωγραφικό γλωσσάριο

Ακρωτήριο: το άκρο ενός τμήματος της ξηράς που εισχωρεί μέσα στη θάλασσα

Ακτογραμμή: γραμμή κατά μήκος της οποίας συναντώνται η ξηρά και η θάλασσα

Ακτογραφικά στοιχεία: οι διάφορες μορφές που παρουσιάζουν οι ακτές ενός τόπου, όπως οι κόλποι, οι χερσόνησοι, τα ακρωτήρια, οι πορθμοί, οι ισθμοί, τα νησιά κ.ά.

Διώρυγα: μεγάλο τεχνητό κανάλι που ενώνει δύο θάλασσες ή λίμνες ή ποταμούς

Ισθμός: στενή λωρίδα ξηράς που ενώνει δύο στεριές και χωρίζει δύο θάλασσες

Κόλπος: τμήμα θάλασσας που εισχωρεί μέσα στην ξηρά

Όρμος: μικρός σε έκταση κόλπος

Πορθμός: ένα κομμάτι θάλασσας που χωρίζει δύο ξηρές και ενώνει δύο θάλασσες

Ομαδική δραστηριότητα (προαιρετική)

Ας χωριστούμε σε δύο ομάδες, για να φτιάξουμε δύο θεματικά κολάζ με φωτογραφίες. Η πρώτη ομάδα θα φτιάξει ένα κολάζ με χαρακτηριστικές παραλίες και απόκρημνες ακτές. Η δεύτερη ομάδα ένα κολάζ με φωτογραφίες και κείμενα που δείχνουν τη σχέση της θάλασσας με την ελληνική μυθολογία.

Αν θέλεις, διάβασε κι αυτό...

Γιατί ονομάστηκε Βαλκανική η χερσόνησος

Τον Αίμο, την οροσειρά που δεσπόζει βόρεια της χερσονήσου, την εποχή της Τουρκοκρατίας, οι Τούρκοι τον ονόμαζαν «ΜΠΑΛΚΑΝ», που στη γλώσσα τους σημαίνει «δασωμένο βουνό».

Έτσι η χερσόνησος από χερσόνησος του Αίμου επικράτησε να λέγεται Βαλκανική χερσόνησος.

Οι συγγραφείς